

AUTHENTICATION IN ART

AiA Art News-service

de Volkskrant

Schilderijen beschadigd door kou: Italiaanse museumdirecteur op matje

De directie van de Pinacoteca di Brera in Milaan, een van de topmusea in Italië, is deze week bij het ministerie van Cultuur in Rome ontboden om uitleg te verschaffen over mogelijke schade aan schilderijen uit de collectie. De klimaatinstallatie van het museum kon vorige week de lage luchtvochtigheid niet aan die was ontstaan door extreme kou in Noord-Italië. Daardoor trokken panelen krom en dreigde verfschade te ontstaan.

Door: Michiel Kruijt 20 januari 2017, 13:56

Een schilderij van Donato Bramante, Christus bij de kolom, en een werk van Lazzaro Bastiani moesten van zaal worden gehaald om te worden gestabiliseerd. Veertig andere panelen, waaronder het topstuk Madonna van Piero della Francesca, werden gedeeltelijk met rijstpapier beplakt om te voorkomen dat de verf barst en van het paneel afvalt. Daarnaast stelde het museum draagbare luchtbevochtigers in de zalen op die inderhaast waren gehuurd.

Volgens Brera-directeur James Bradburne, een geboren Canadees die ook de Britse nationaliteit bezit, is er geen onherstelbare schade ontstaan. Een aantal van de kromgetrokken panelen stonden volgens hem sowieso al op de nominatie om te worden gerestaureerd. Hij sprak tegen de Britse krant The Times van een 'natuurramp'. 'Het is de eerste keer in een decennium dat de luchtvochtigheid zo snel daalde dat het in 2004 geïnstalleerde klimaatsysteem het niet aankon', zei Bradburne. 'Indertijd is deze perfect storm (een desastreus samenspel van zeldzame weersomstandigheden, red.) niet voorzien.'

CARAVAGGIO

In Italië klonk kritiek omdat Bradburne meer oog zou hebben voor het verdienen van geld dan voor het behoud van de collectie. Hij werd in 2015 de baas van het Milanese museum tijdens een golf van nieuwe benoemingen. Negentien van de twintig grote staatsmusea in Italië kregen toen op last van de regering-Renzi een nieuwe directeur. Zij moesten de musea meer winstgevend maken en minder overheidsgebonden. De drieduizend culturele instellingen in Italië verdienden in 2014 in totaal 325 miljoen euro. In hetzelfde jaar haalde het Louvre in Parijs 2,5 miljard euro aan inkomsten op.

Bradburne lag kortgeleden ook al onder vuur omdat hij een vermoedelijke kopie van een schilderij van Caravaggio, Judith en Holofernes, had tentoongesteld als een echt werk van de Italiaanse meester. Dat was de voorwaarde geweest waaronder de eigenaar het had willen uitlenen. Bradburne had naast het schilderij een extra tekst toe laten voegen dat deze toeschrijving niet het werk van het museum was. Desondanks klonk er veel kritiek in de museumwereld op deze ongebruikelijke handelwijze.

Een kunsthistoricus verliet uit protest het wetenschappelijke comité van Brera. Doordat het schilderij als een Caravaggio werd geëxposeerd, krijgt het volgens hem meer status, met een hogere prijs tot gevolg. 'Brera is een staatsmuseum, niet een commerciële galerie of een stichting van een bank', schreef hij aan Bradburne.

GALERIA BORGHESE

Het is niet de eerste keer dat in Italië een paneel beschadigd raakt door een slechte klimaatbeheersing. In 2014 was een beroemd schilderij van de hand van Raphaël in Galleria Borghese kromgetrokken door hoge temperaturen. 'Het koelingsstelsel is compleet uitgeleefd', zei directeur Anna Coliva van het museum in Rome toen. De aanvraag voor een nieuw systeem hing volgens haar al '45 jaar' in de bureaucratie.